

Sygn. akt I UK 488/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania A. spółki jawnej w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanych: A. G., A. M. o ustalenie obowiązku ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej A. spółki jawnej w Białymstoku od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Białymstoku
z dnia 30 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa 178/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik odwołującego wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30 lipca 2014 r., zaskarżając go w całości.

Zarzucono naruszenie: 1/ art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm. – dalej ustawa systemowa) w zw. z art. 4 ust. 2 lit. a, art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1, art. 18 ust. 1a ustawy systemowej oraz w zw. z art. 3, 22 i 29 k.p.; 2/ art. 18 ust. 1 w zw. z art. 18 ust. 1a, art. 4 pkt 9 oraz art. 21 ustawy systemowej w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (dalej Rozporządzenie); 3/ art. 17 ust. 1 w zw.

z art. 4 pkt 2 lit. a w zw. z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej; 4/ art. 78, 84, 80, 87 oraz 87¹ k.p.

Jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych sformułowanych w formie następujących pytań:

„a/ Czy wyinterpretowanie pojęcia płatnika możliwe jest na podstawie regulacji prawnej (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej), która w ogóle nie odnosi się do pojęcia płatnika, z pominięciem zasad techniki prawodawczej?

b/ Czy płatnikiem w rozumieniu ustawy systemowej (art. 4 pkt 2 lit. 2 i art. 18 ust. 1a ustawy systemowej), może być podmiot, który z uwagi na brak wężła obligacyjnego nie ma obowiązku wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w art. 22 k.p., przy przyjęciu, że określenie pracodawcy na gruncie ustawy systemowej należy pojmować w znaczeniu, jakie nadaje mu art. 3 k.p. oraz czy wystarczającą cechą autoryzującą stronę podmiotową stosunku pracy jest świadczenie pracy na rzecz danego podmiotu, z pominięciem istnienia zasadniczego obowiązku tego podmiotu (pracodawcy) jakim jest wypłata wynagrodzenia i woli stron co do warunków wykonywania danych świadczeń uzewnętrzniionych w treści umowy o pracę (art. 29 k.p.)?

c/ Czy pojęcia płatnika składek na gruncie ustawy systemowej może być interpretowane z pominięciem definicji przychodu, która to kwalifikuje przychód jako przychód w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1996 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy tj. fizycznie przez niego wypłacony (§ 1 Rozporządzenia, art. 4 pkt 2a, art. 18 ust. 1, art. 18 ust. 1a ustawy systemowej) oraz z pominięciem obowiązków płatnika, określonych w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy systemowej?

d/ Czy Zleceniodawca, który zawarł umowę zlecenia z pracownikiem swojego kontrahenta w warunkach art. 8 ust. 2a *in fine* ustawy systemowej, zwolniony jest z wszelkich zobowiązań płatnika wynikających z ustawy systemowej, w tym obowiązków zgłoszeniowych, rejestracyjnych i finansowych (opłacanie składek) w związku z przyjęciem, że płatnikiem składek (a zatem podmiotem, na którym ciążyą wymienione obowiązki) w sytuacji opisanej w art. 8 ust. 2a *in fine*

ustawy systemowej jest pracodawca, z którym zleceniobiorca pozostaje w stosunku pracy?

e/ Czy pracodawca, wykonując nałożony na niego orzeczeniem sądowym obowiązek wynikający z przyjętej wykładni art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, nie narusza obowiązku wypłaty wynagrodzenia ustalonego w umowie o pracę (art. 78, 80, 84 k.p.), w przypadku gdy uwzględni wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia zawartej z podmiotem trzecim w podstawie wymiaru składek, a wysokość należnych składek, w części którą pokrywa ubezpieczony (pracownik), a zatem w części którą pracodawca może potrącić z wynagrodzenia pracownika (tak uchwała SN z 2 września 2009 r., II UZP 6/09) spowoduje, że kwota netto wynagrodzenia (tzn. do wypłaty) będzie niższa niż ustalona w umowie o pracę z pracownikiem? Czy składki z tytułu ubezpieczeń społecznych mogą być rozliczane w trybie potrącenia, z naruszeniem art. 87 k.p. i art. 87¹ k.p.?”.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc o zasadzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Do odpowiedzi na skargę załączono pierwszą stronę jej odpisu z pieczęcią organu rentowego z napisem „wysłano polecony”. Jednocześnie nie załączono dowodu doręczenia ani dowodu wysłania przesyłką poleconą odpisu odpowiedzi na skargę kasacyjnej pełnomocnikowi skarżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienie SN z 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, LEX nr 1125267 oraz powołane tam orzeczenia). Nie można uznać, że zagadnienie prawne budzi poważne wątpliwości, jeżeli skarżący nie uzasadni tego przez wykazanie, że dotychczasowe orzecznictwo i doktryna prawa nie dają w tym

zakresie wystarczającego rozwiązania (postanowienie SN z 27 maja 2010 r., II PK 66/10, niepubl.). W myśl utrwalonego orzecznictwa nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienie SN z 19 stycznia 2013 r., I UK 325/11). Jednocześnie należy podkreślić, że strona, która jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinna wykazać, że zagadnienie to jest istotne, a jego rozstrzygnięcie będzie miało ważne znaczenie dla praktyki sądowej oraz dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002).

Problemy prawne sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie stanowią istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Kwestie te były wielokrotnie rozstrzygane przez Sąd Najwyższy, a orzecznictwo w tym zakresie jest jednolite (por. uchwała SN z 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki SN z: 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824; 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, LEX nr 585727; 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; 6 lutego 2014 r., II UK 279/13, LEX nr 1436176; 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, LEX nr 1458676; 6 maja 2014 r., II UK 442/13, LEX nr 1478022; 23 maja 2014 r., II UK 445/13, LEX nr 1475168; 4 czerwca 2014 r., II UK 447/13, LEX nr 1480061; 4 czerwca 2014 r., II UK 482/13, LEX nr 1475268). We wskazanych orzeczeniach Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że pracodawca jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnionych przez niego pracowników, którzy jednocześnie wykonują na jego rzecz pracę na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z osobą trzecią, także w zakresie składek na ubezpieczenie społeczne od przychodu otrzymanego z tytułu świadczenia na jego rzecz pracy na podstawie tych umów cywilnoprawnych.

Pełnomocnik skarżącego nie przedstawił argumentacji prawnej uzasadniającej zmianę przedstawionego wyżej jednolitego i utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego. Formułowane przez niego wątpliwości w istocie

koncentrują się na kwestionowaniu konsekwencji zastosowania stanowiska przyjętego przez Sąd Najwyższy z perspektywy regulacji k.p.

Należy ponadto zauważyć, że Sąd Najwyższy już kilkakrotnie odniósł się do argumentacji odwołującego przedstawionej we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w sprawach analogicznych do tej sprawy (por. postanowienia z 13 listopada 2014 r. w sprawach I UK 350/14 oraz I UK 370/14, niepubl., postanowienie z 1 kwietnia 2015 r., I UK 438/14, niepubl.). W sprawach tych wydano postanowienia odmawiające przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania. Wskazano m.in., że wątpliwości odwołującego stanowią w istocie abstrakcyjny element argumentacji mającej uzasadniać zmianę stanowiska prezentowanego dotychczas w orzecznictwie Sądu Najwyższego odnośnie interpretacji pojęcia pracodawcy i płatnika składek na gruncie ustawy systemowej, wykraczając nie tylko poza przedmiot sprawy, w której wniesiona została skarga kasacyjna, ale również poza stan faktyczny stanowiący podstawę zaskarżonego nią rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną w pełni podziela przedstawioną w tych orzeczeniach argumentację uzasadniającą odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do jej merytorycznego rozpoznania.

Odnośnie wniosku organu rentowego o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, należy zauważyć, że pełnomocnik organu rentowego nie dołączył do odpowiedzi na skargę kasacyjną dowodu doręczenia ani dowodu wysłania przesyłką poleconą odpisu odpowiedzi pełnomocnikowi skarżącego. W takiej sytuacji, uwzględniając art. 132 § 1 oraz 1¹ k.p.c., pismo procesowe podlega zwrotowi bez wezwania do usunięcia braku. Dotyczy to również odpowiedzi na skargę kasacyjną. Skoro odpowiedź na skargę kasacyjną powinna zostać z tej przyczyny zwrócona, to nie jest możliwe uwzględnienie zawartego w niej wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

